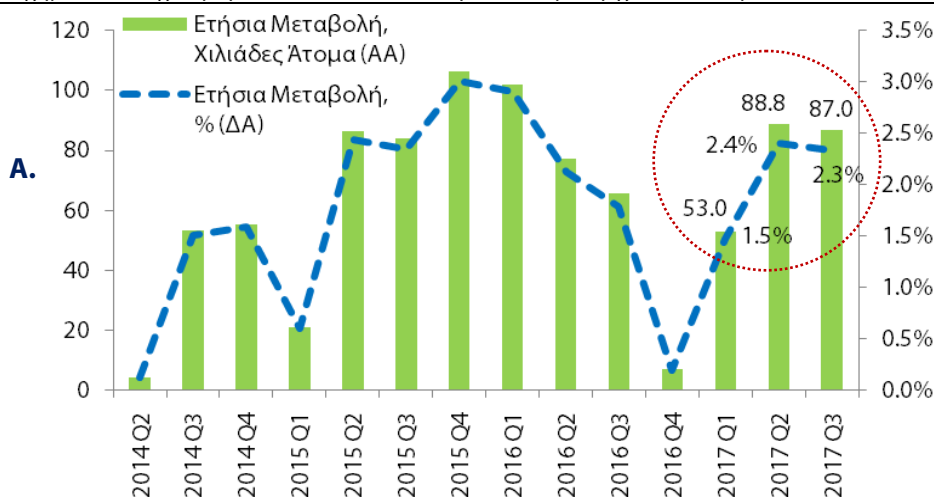

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Η απασχόληση ενισχύθηκε σε ετήσια βάση κατά 2,1% την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017. Εμπόριο, τουρισμός, υγεία & κοινωνική μέριμνα και μεταποίηση οι κλάδοι με την υψηλότερη συνεισφορά

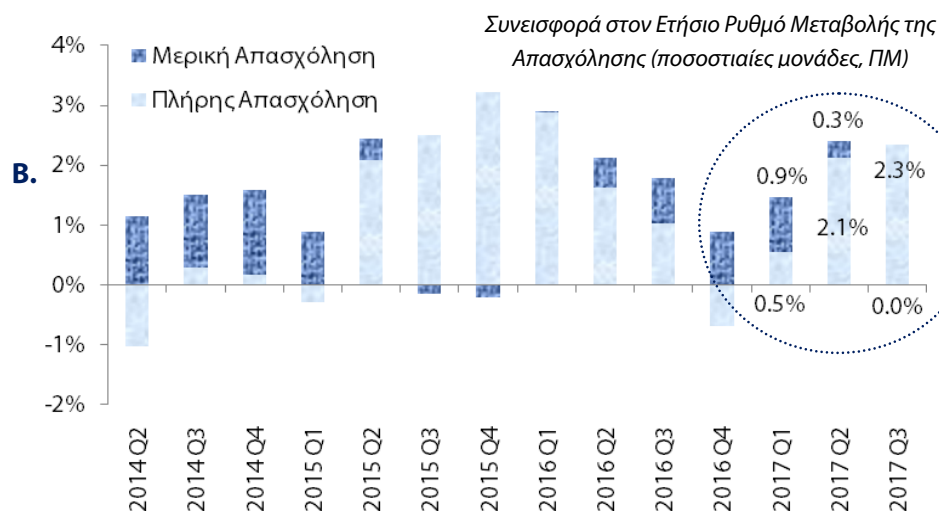
Στις 14 Δεκεμβρίου 2017 η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) δημοσίευσε την τριμηνιαία έρευνα εργατικού δυναμικού για το 3^ο τρίμηνο 2017 (2017Q3). Η επόμενη ανακοίνωση, ήτοι για το 4^ο τρίμηνο 2017, είναι προγραμματισμένη για τις 15 Μαρτίου 2018. Ο αριθμός των απασχολούμενων στην ελληνική οικονομία ενισχύθηκε σε ετήσια βάση για 14^ο συνεχές τρίμηνο το 2017Q3 (βλέπε Σχήμα 1Α). Πιο αναλυτικά, η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης διαμορφώθηκε στο 2,3% ή 87,0 χιλ άτομα από 2,4% ή 88,8 χιλ άτομα το 2017Q2. Επιπρόσθετα, για το σύνολο της περιόδου Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017, η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης ήταν 2,1% ελαφρώς χαμηλότερη σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (2,3%). Τέλος, βάσει των στοιχείων της ίδιας έρευνας, το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 22,1% (κινητός μέσος 4 τρίμηνων, βλέπε Σχήμα 3) του εργατικού δυναμικού το 2017Q3 μειωμένο κατά -1,7 ποσοστιαίες μονάδες (ΜΔ) σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος το 2016Q3.

Σχήμα 1: Απασχόληση – 15 Ετών και Άνω, Ετήσια Μεταβολή (χιλιάδες άτομα και %)

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

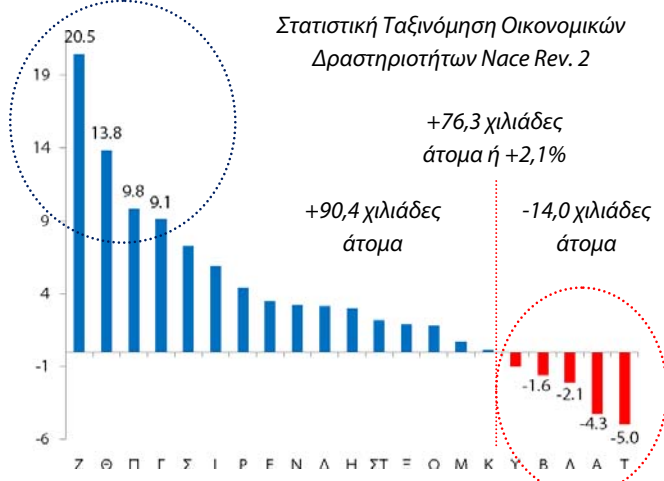

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως AA ορίζεται ο αριστερός κάθετος άξονας και ως ΔΑ ο αντίστοιχος δεξιός.

Ποιοι κλάδοι της οικονομίας είχαν την υψηλότερη συνεισφορά στην ετήσια αύξηση της απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017; Στο Σχήμα 2 παρουσιάζουμε την ετήσια μεταβολή της απασχόλησης σε 21 κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Ο διαχωρισμός της οικονομίας στους 21 επί μέρους κλάδους βασίζεται στην στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων Nace Rev. 2.

Σχήμα 2: Απασχόληση, 15 Ετών και Άνω, Ετήσια Μεταβολή (χιλιάδες άτομα) στους Επί Μέρους Κλάδους της Οικονομίας την Περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017

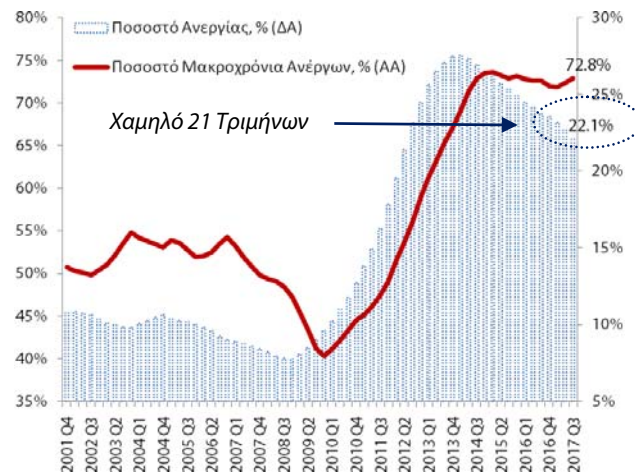
Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) Α, γεωργία, δασοκομία και αλιεία, Β, ορυχεία και λατομεία, Γ, μεταποίηση, Δ, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, Ε, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης, ΣΤ, κατασκευές, Ζ, χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών, Η, μεταφορά και αποθήκευση, Θ, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης, Κ, ενημέρωση και επικοινωνία, Λ, χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, Μ, διαχείριση ακίνητης περιουσίας, Ν, επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, Ξ, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες, Ο, δημόσια διοίκηση και άμυνα & υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, Π, εκπαίδευση, Ρ, δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας, Σ, τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, Τ, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, Υ, δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών και Ζ, δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων.

Τα στοιχεία έχουν ως εξής: (α) από το σύνολο των 21 κλάδων, στους 16 καταγράφηκε αύξηση της απασχόλησης (90,4 χιλ άτομα) και στους υπόλοιπους 5 σημειώθηκε συρρίκνωση (-14,0 χιλ άτομα). (β) εμπόριο, τουρισμός, υγεία & κοινωνική μέριμνα και μεταποίηση αποτέλεσαν του κύριους μοχλούς ενίσχυσης της απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017. Πιο συγκεκριμένα, στον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών καταγράφηκε ετήσια ενίσχυση της απασχόλησης της τάξης των 20,5 χιλ ατόμων. Το αντίστοιχο μέγεθος για τον κλάδο των δραστηριοτήτων υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης (τουρισμός) ήταν 13,8 χιλ άτομα. Τέλος στους κλάδους των δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας και της μεταποίησης σημειώθηκε αύξηση της

τάξης των 9,8 και 9,1 χιλ ατόμων αντίστοιχα. (γ) οι τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων στους οποίους καταγράφηκε μείωση του αριθμού των απασχολούμενων ήταν οι κάτωθι: δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών (-5,0 χιλ άτομα), γεωργία, δασοκομία και αλιεία (-4,3 χιλ άτομα), διαχείριση ακίνητης περιουσίας (-2,1 χιλ άτομα), ορυχεία και λατομεία (-1,6 χιλ άτομα) και δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων (-1,0 χιλ άτομα).

Σχήμα 3: Ποσοστό Ανεργίας και Ποσοστό Μακροχρόνια Ανέργων (κινητός μέσος όρος 4 τριμήνων, %)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Eurobank Research.

Ποια ήταν η συνεισφορά της πλήρους και της μερικής απασχόλησης στην ετήσια ενίσχυση του συνόλου της απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017; Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1B, τα τρία τελευταία τρίμηνα η συνεισφορά της πλήρους απασχόλησης στον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του συνόλου της απασχόλησης κατέγραψε άνοδο. Για παράδειγμα, το 2016Q4 η μεταβολή του συνόλου της απασχόλησης ήταν 0,2%. Η πλήρης απασχόληση είχε αρνητική συνεισφορά της τάξης των -0,7 ποσοστιαίων μονάδων (ΠΜ) ενώ η μερική απασχόληση είχε θετική συνεισφορά της τάξης των 0,9 ΠΜ. Το επόμενο τρίμηνο, ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης ενισχύθηκε στο 1,5% με την πλήρη να συνεισφέρει 0,5 ΠΜ και τη μερική 0,9 ΠΜ. Για τα επόμενα δύο τρίμηνα, η ετήσια ενίσχυση της απασχόλησης προήλθε σχεδόν αποκλειστικά από την πλευρά της πλήρους απασχόλησης. Ως εκ τούτου, για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017, η ετήσια ενίσχυση του συνόλου της απασχόλησης κατά 2,1% ή 76,3 χιλ άτομα προήλθε κατά 80% από την πλήρη (62,0 χιλ άτομα) και κατά 20% από τη μερική (14,3 χιλ άτομα) απασχόληση.

Ποια ήταν η συνεισφορά των μισθωτών και των αυτοαπασχολούμενων στην αύξηση της απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017; Τη μερίδα του λέοντος απέσπασαν οι μισθωτοί καταγράφοντας ετήσια ενίσχυση της τάξης των 50,8 χιλ ατόμων. Ακολούθησαν οι αυτοαπασχολούμενοι χωρίς προσωπικό και οι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση με αύξηση της τάξης των 20,8 και 4,8 χιλ ατόμων αντίστοιχα. Τέλος στην κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων με προσωπικό σημειώθηκε οριακή πτώση της τάξης των -0,2 χιλ ατόμων.

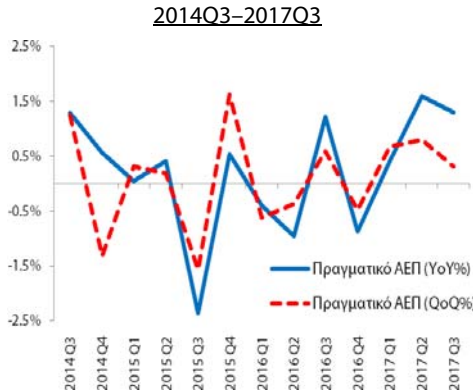
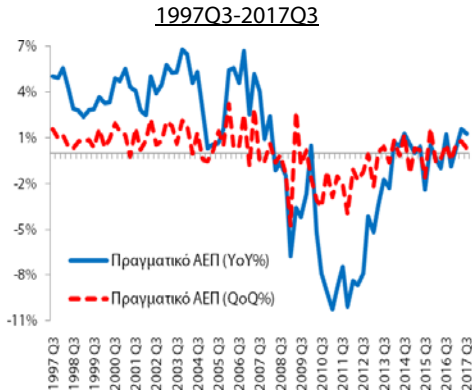
Εν κατακλείδι, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των απασχολούμενων στην ελληνική οικονομία παρέμεινε σε θετικό έδαφος για 14^ο συνεχές τρίμηνο το 2017Q3. Το γεγονός αυτό άσκησε θετική επίδραση στο συνολικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Ωστόσο, η προαναφερθείσα θετική συνεισφορά αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τα υψηλά φορολογικά βάρη. Το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε σε καθοδική τροχιά και διαμορφώθηκε – σε όρους κινητού μέσου 4 τριμήνων - στο 22,1% το 2017Q3. Το εν λόγω μέγεθος αποτελεί χαμηλό 21 τριμήνων. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017, η ετήσια μεταβολή της απασχόλησης ήταν 2,1% ελαφρώς χαμηλότερη σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (2,3%) και ελαφρώς υψηλότερη από τον αντίστοιχο μέσο όρο των τελευταίων 14 τριμήνων (1,8%). Οι κλάδοι οικονομικών δραστηριοτήτων με την υψηλότερη συνεισφορά στην αύξηση της απασχόλησης την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2017 ήταν αυτοί του εμπορίου, του τουρισμού, της υγείας & κοινωνικής μέριμνας και της μεταποίησης. Η προαναφερθείσα αύξηση της απασχόλησης αφορούσε κυρίως θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα θεμελιώδη προβλήματα του υψηλού ποσοστού των μακροχρόνια ανέργων (72,8% σε όρους κινητού μέσου 4 τριμήνων το 2017Q3, βλέπε Σχήμα 3), της σχετικά χαμηλής παραγωγικότητας της εργασίας και της εκροής ανθρώπινου κεφαλαίου προς χώρες της αλλοδαπής εξακολουθούν να υφίστανται στην ελληνική οικονομία και αντισταθμίζουν σε έναν βαθμό τις παραπάνω θετικές εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το **3^ο τρίμηνο (2017)** η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+1,3%** (+1,6% (2017Q2) και +0,5% (2016Q3)). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν **+0,3%** (+0,8% (2017Q2) και +0,6% (2016Q3)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

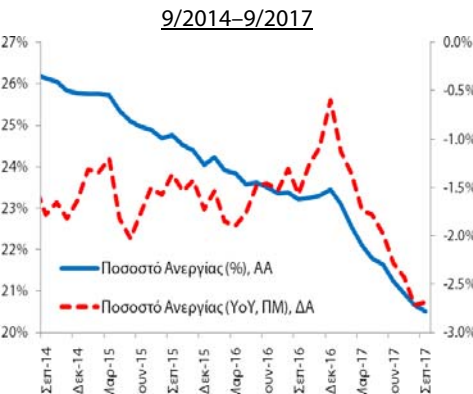
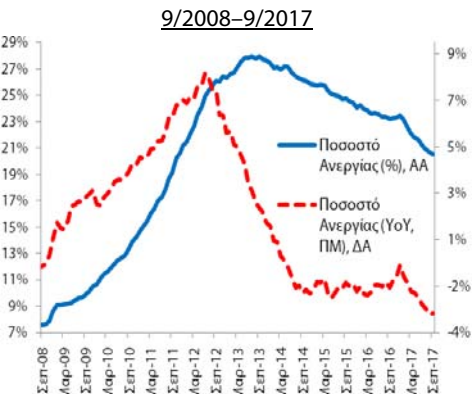
Περίοδος: 1996Q1–2017Q3
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: +0,8%
Διάμεσος: +2,3%
Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,2% (2011Q1)

Δημοσίευση: 4/12/2017 (προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 5/3/2018 (προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον **Σεπτέμβριο (2017)** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **20,5%** (20,7% (8/2017) και 23,2% (9/2016)) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή ήταν -2,7 ΠΜ** (-2,7 ΠΜ (8/2017) και -1,6 ΠΜ (9/2016)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3.800,3 χιλ** άτομα (3.790,3 χιλ (8/2017) και 3.694,5 χιλ (9/2016)) και των **ανέργων** στα **981,1 χιλ** άτομα (987,1 χιλ (8/2017) και 1.116,3 χιλ (9/2016)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία Ποσοστό Ανεργίας (%)

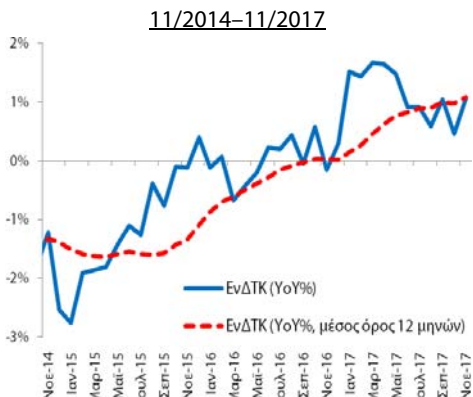
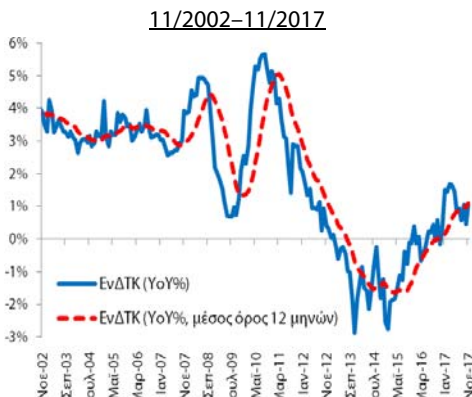
Περίοδος: 1/2004-9/2017
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 16,7%
Διάμεσος: 14,1%
Μέγιστο: 27,9% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας
ΔΑ = δεξιός άξονας
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 7/12/2017
Επομ. δημ.: 11/1/2018

Εναρμονισμένος ΔTK και Εθνικός ΔTK

Τον **Νοέμβριο (2017)** η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔTK** ήταν **+1,1%** (+0,5% (10/2017) και -0,2% (11/2016)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν +1,1%** (+1,0% (10/2017) και 0,0% (11/2016)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔTK** ήταν **+1,1%** (+0,7% (10/2017) και -0,9% (11/2016)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή ήταν +1,1%** (+0,9% (10/2017) και -0,8% (11/2016)).

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία ΕνΔTK (YoY%)

Περίοδος: 1/1997-11/2017
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,4%
Διάμεσος: 3,0%
Μέγιστο: 6,6% (1/1997)
Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 8/12/2017
Επομ. δημ.: 12/1/2018

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

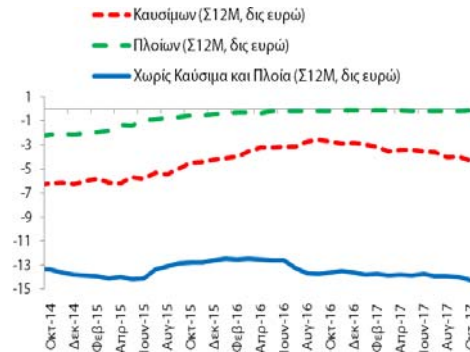
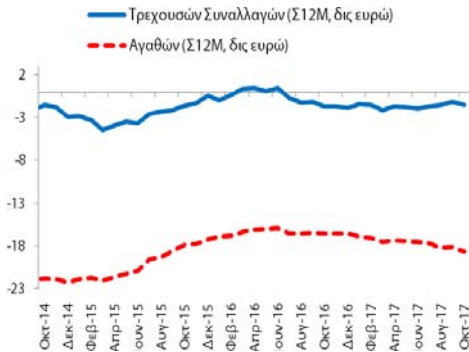
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών: Σ12Μ)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (10/2014 - 10/2017)

Επί Μέρους Ισοζύγια (10/2014 - 10/2017)

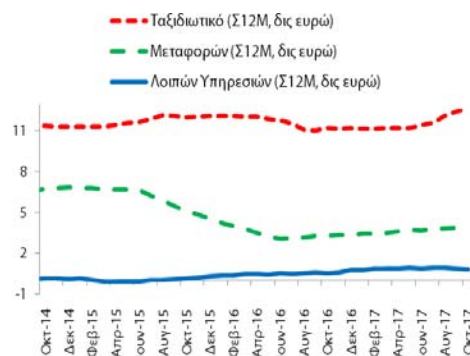
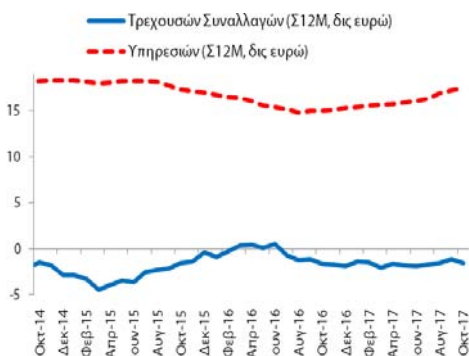
Δημοσίευση: 21/12/2017

Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

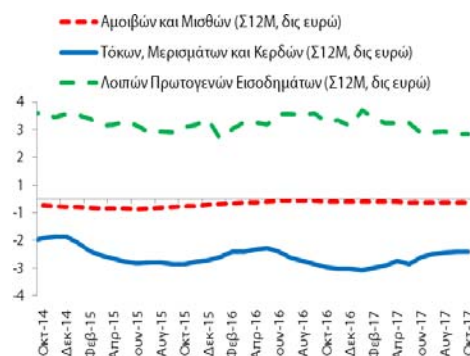
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-1,5 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: -1,2 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: -1,7 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-18,7 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: -18,2 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: -16,5 δις ευρώ).

Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

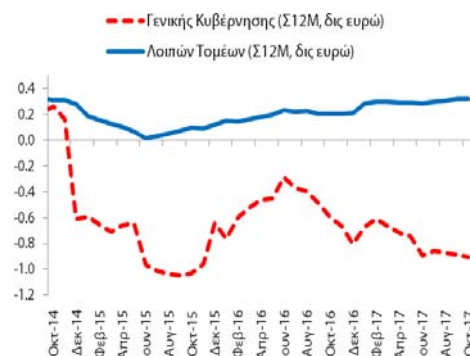
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+17,4 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: +17,2 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: +15,0 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **ταξιδιωτικό** διαμορφώθηκε στα **+12,6 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: +12,5 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: +11,2 δις ευρώ).

Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ. και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **+0,3 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: +0,3 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: +0,2 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-1,9 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: -1,9 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: -2,5 δις ευρώ).

Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,6 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: -0,6 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: -0,4 δις ευρώ).
- Το δωδεκάμηνο **Νοεμβρίου 2016 - Οκτωβρίου 2017** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,9 δις ευρώ** (10/2016-9/2017: -0,9 δις ευρώ και 11/2015-10/2016: -0,6 δις ευρώ).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη δημοσίευση: 22/1/2018

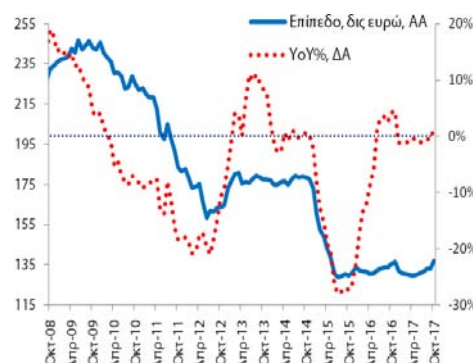
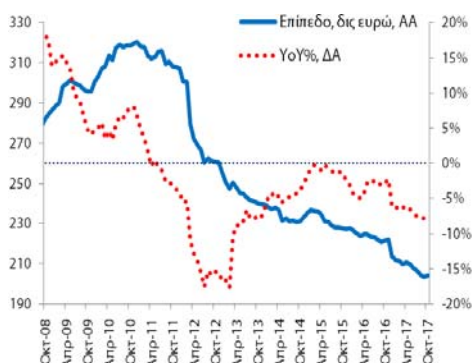
Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση και Καταθέσεις στην Ελληνική Οικονομία (εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ)

Χρηματοδότηση (κάτοικοι εσωτερικού)

Καταθέσεις (κάτοικοι εσωτερικού)

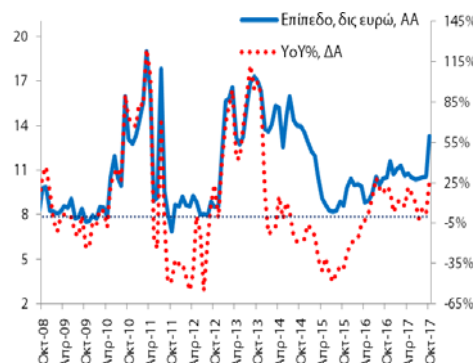
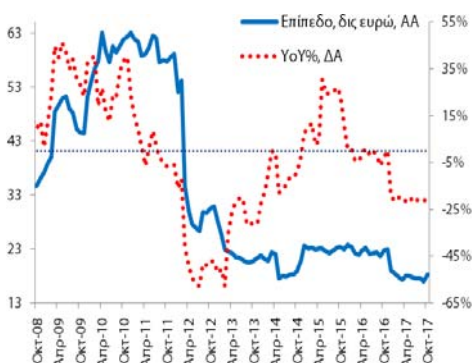
Δημοσίευση: 28/11/2017

Γενικό Σύνολο (υπόλοιπα)

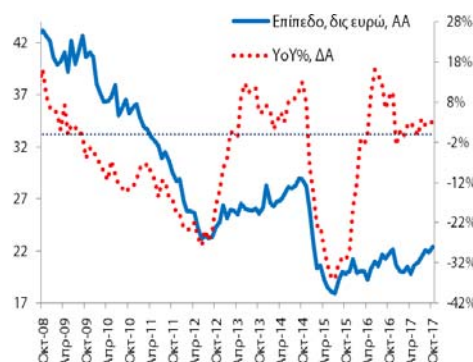
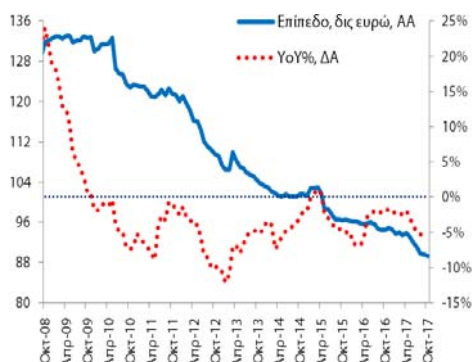
Τον **Οκτώβριο** (2017) το **γενικό σύνολο** της **χρηματοδότησης** (κάτοικοι εσωτερικού) ανήλθε στα **€204,2 δις** (9/2017: €203,6 δις και 10/2016: €221,5 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€136,9 δις** (9/2017: €133,2 δις και 10/2016: €135,2 δις).

Γενική Κυβέρνηση (υπόλοιπα)

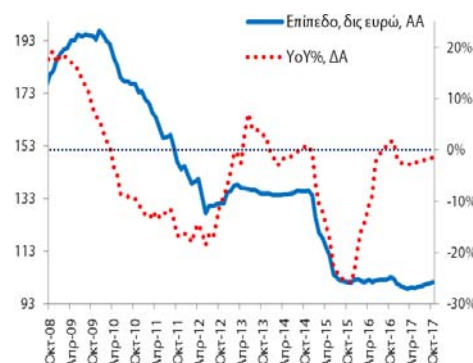
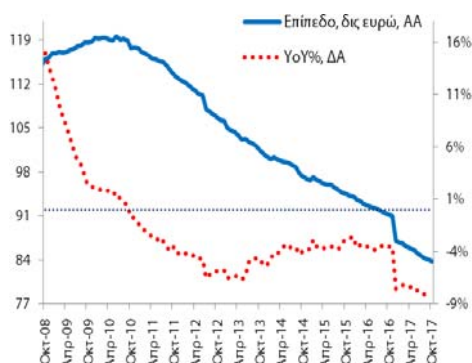
Τον **Οκτώβριο** (2017) η **χρηματοδότηση** της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **€18,3 δις** (9/2017: €17,0 δις και 10/2016: €22,8 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€13,3 δις** (9/2017: €10,6 δις και 10/2016: €10,5 δις).

Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2017) η **χρηματοδότηση** των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **€89,3 δις** (9/2017: €89,6 δις και 10/2016: €94,4 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€22,3 δις** (9/2017: €21,9 δις και 10/2016: €21,7 δις).

Νοικοκυρία (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2017) η **χρηματοδότηση** των **νοικοκυριών** ανήλθε στα **€83,8 δις** (9/2017: €84,1 δις και 10/2016: €91,2 δις). Το αντίστοιχο μέγεθος για τις **καταθέσεις** ήταν **€101,3 δις** (9/2017: €100,7 δις και 10/2016: €102,9 δις).

Σημείωση: από τον Δεκέμβριο 2016 το ταμείο παρακαταθηκών και δανείων δεν λογίζεται ως ΝΧΙ και οι καταθέσεις του ΤΕΚΕ μεταφέρονται στη Γεν. Κυβερν.

Επόμενη Δημοσίευση: 29/12/2017

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

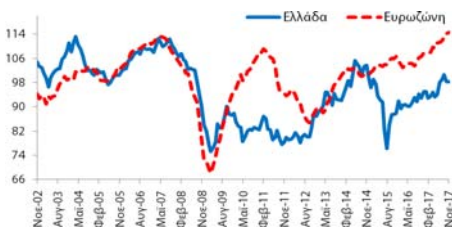
Πίνακας Α4: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 11/2002-11/2017

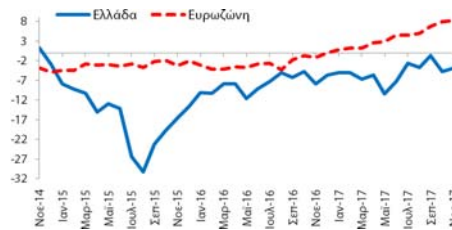
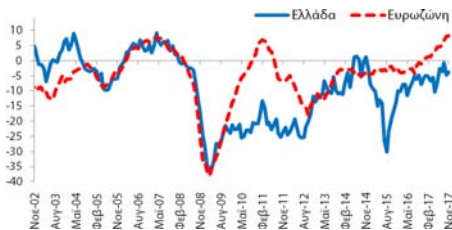
Υποπερίοδος: 11/2014-11/2017

Δημοσίευση: 29/11/2017

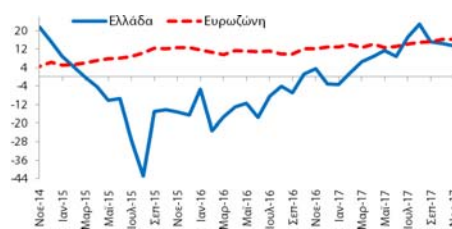
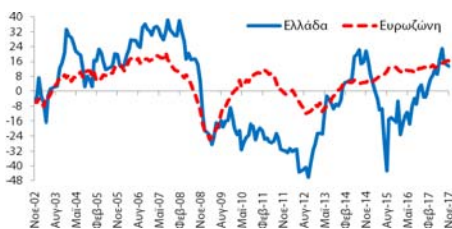
Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

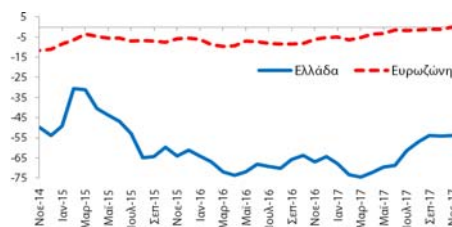
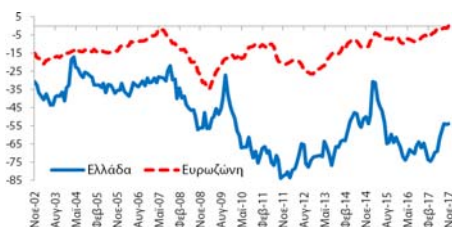
Βιομηχανία (Στάθμιση: 40%)

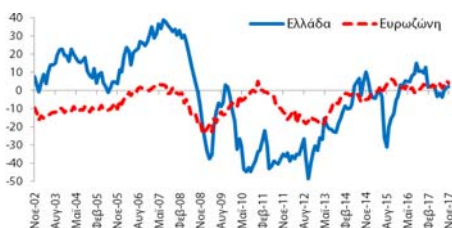
Υπηρεσίες (Στάθμιση: 30%)

Καταναλωτές (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές (Στάθμιση: 5%)

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης **οικονομικού κλίματος** (98,4 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **βελτιώθηκε** κατά +0,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **βελτιώθηκε** κατά +5,5 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-3,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,8 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **βελτιώθηκε** κατά +3,9 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (13,6 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -0,8 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **βελτιώθηκε** κατά +10,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-53,8 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,2 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **βελτιώθηκε** κατά +13,1 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (2,3 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **επιδεινώθηκε** κατά -8,6 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τον **Νοέμβριο** (2017) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-59,3 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -14,6 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** (2017) και **επιδεινώθηκε** κατά -5,5 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Πίνακας Α5: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας																
Ενημέρωση: 29/12/2017	Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διάθρ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών								
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (8)	Δ (γoy, %)	-	-0.2%	2016	-0.3%	2015	0.7%	2014	-3.2%	2013	-7.3%	2012	-9.1%	2011
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		184.6		185.0		185.6		184.2		190.4		205.4	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					174.2		176.3		178.7		180.7		191.2		207.0	
Ποσοστό Ανεργίας			%		23.5%		24.9%		26.5%		27.5%		24.4%		17.9%	
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γoy, %)		-0.8%		-1.7%		-1.3%		-0.9%		1.5%		3.3%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.0%		-1.1%		-1.4%		-0.9%		1.0%		3.1%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος					-1.0%		-1.0%		-1.8%		-2.4%		-0.4%		0.8%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q		Δ (qoa, %)	Ναι	1.3%	2017 Q3	1.6%	2017 Q2	1.2%	2016 Q3	-2.4%	2015 Q3	1.3%	2014 Q3	-1.7%	2013 Q3
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					0.3%		0.8%		0.6%		-1.6%		1.2%		0.4%	
Ποσοστό Ανεργίας	m		%		20.5%	Σεπ-17	20.7%	Αυγ-17	23.2%	Σεπ-16	24.8%	Σεπ-15	26.1%	Σεπ-14	27.9%	Σεπ-13
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γoy, %)	Όχι	1.1%	Νοε-17	0.7%	Οκτ-17	-0.9%	Νοε-16	-0.7%	Νοε-15	-1.2%	Νοε-14	-2.9%	Νοε-13
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					1.1%		0.5%		-0.2%		-0.1%		-1.2%		-2.9%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q			Ναι	0.8%	2017 Q3	-0.1%	2017 Q2	-1.5%	2016 Q3	-1.0%	2015 Q3	-0.7%	2014 Q3	-3.4%	2013 Q3
Συντάξιμη Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΕΕ)	q	(1), (8)	Δ (γoy, %)	Ναι	0.0%	2017 Q3	1.0%	2017 Q2	3.7%	2016 Q3	-3.7%	2015 Q3	0.5%	2014 Q3	-1.8%	2013 Q3
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-2.2%		-2.1%		0.8%		1.7%		-3.0%		1.1%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					-8.5%		1.0%		13.5%		-2.6%		-10.1%		3.5%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					7.8%		9.8%		9.4%		-8.1%		9.0%		6.9%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					9.3%		5.0%		14.0%		-14.2%		5.5%		0.1%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγκ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (8)	Δ (γoy, %)	Όχι	-0.7%	2017 Q3	-0.8%	2017 Q2	0.4%	2016 Q3	-2.7%	2015 Q3	-0.5%	2014 Q3	0.1%	2013 Q3
Πραγμ. Παραγωγκ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					-0.7%		-0.3%		1.9%		-4.7%		2.6%		0.1%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)					0.9%		1.2%		-2.2%		1.3%		-1.7%		-5.4%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					1.2%		1.3%		-3.1%		1.4%		-1.2%		-5.1%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (8)	χιλ. άτομα	Ναι	3800.3	Σεπ-17	3790.3	Αυγ-17	3694.5	Σεπ-16	3627.1	Σεπ-15	3549.3	Σεπ-14	3504.0	Σεπ-13
Άνεργοι					981.1		987.1		1116.3		1194.2		1255.8		1357.1	
Εργατικό Δυναμικό					4781.4		4777.4		4810.8		4821.3		4805.1		4861.1	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3223.8		3230.5		3228.5		3256.0		3318.6		3313.2	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (8)	Δ (γoy, %)	Όχι	-0.7%	2017 Q3	-1.2%	2017 Q2	-1.5%	2016 Q3	-5.9%	2015 Q3	-7.0%	2014 Q3	-10.2%	2013 Q3
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(6), (8)	ΜΔ	Ναι	52.2	Νοε-17	52.1	Οκτ-17	48.3	Νοε-16	48.1	Νοε-15	49.1	Νοε-14	49.2	Νοε-13
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	(1), (8)		Δ (γoy, %)		0.2%	Οκτ-17	3.4%	Σεπ-17	7.0%	Οκτ-16	-1.5%	Οκτ-15	0.1%	Οκτ-14	-6.0%	Οκτ-13
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία					-0.8%		-0.8%		-2.6%		-18.9%		1.0%		-10.1%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο					-0.8%		-0.6%		1.1%		-4.0%		0.4%		-2.1%	
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					-1.1%		-0.7%		2.3%		-2.9%		1.6%		-1.2%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (8)			3.0%	2017 Q3	2.7%	2017 Q2	3.3%	2016 Q3	-10.4%	2015 Q3	1.7%	2014 Q3	-11.2%	2013 Q3
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					3.8%		-3.9%		14.4%		-0.9%		27.9%		-1.0%	
Εξωτερικότητα																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€12m € δις	Όχι	-1.5	Οκτ-17	-1.2	Σεπ-17	-1.7	Οκτ-16	-1.6	Οκτ-15	-1.5	Οκτ-14	-4.0	Οκτ-13
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-18.7		-18.2		-16.5		-17.9		-21.8		-20.5	
Α1. Κασίμων					-4.3		-4.0		-2.7		-4.5		-6.2		-6.9	
Α2. Πλοίων					-0.2		-0.2		-0.2		-0.6		-2.2		-1.3	
Α3. Χωρίς Κούσσια και Πλοία					-14.3		-14.0		-13.6		-12.8		-13.4		-12.3	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					17.4		17.2		15.0		17.3		18.2		15.5	
Β1. Ταξιδιωτικό					12.6		12.5		11.2		12.0		11.4		10.3	
Β2. Μεταφορών					4.0		3.9		3.3		5.1		6.7		5.4	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					0.8		0.9		0.6		0.2		0.1		-0.2	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					0.3		0.3		0.2		-0.1		1.5		-0.1	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-0.1		-0.1		-0.1		-0.3		-0.3		-0.2	
Γ2. Τόκων, Μερισιμάτων και Κερδών					-1.9		-1.9		-2.5		-2.4		-1.4		-2.4	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					2.3		2.4		2.8		2.6		3.1		2.5	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.6		-0.6		-0.4		-0.9		0.6		1.1	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.9		-0.9		-0.6		-1.0		0.3		0.6	
Δ2. Λοιπών Τομέων					0.3		0.3		0.2		0.1		0.3		0.5	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (8)	%	-	0.5%	2016	-5.7%	2015	-3.6%	2014	-13.2%	2013	-8.9%	2012	-10.3%	2011
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					3.7%		-2.1%		-0.4%		-9.1%		-3.8%		-3.0%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					180.8%		176.8%		179.0%		177.4%		159.6%		172.1%	
Κατάσταση (Εξ)είσοδη Κρατικού Προϋπολογισμού																
Α. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (8)	€ δις	-	45.13	Νοε-17	40.57	Οκτ-17	36.03	Σεπ-17	31.43	Αυγ-17	27.32	Ιουλ-17	22.18	Ιουν-17
Β. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					45.29		40.25		38.38		33.18		27.95		22.12	
Απόκλιση - Έσοδα (Α-Β)					-0.16		0.33		-2.35		-1.75		-0.64		0.05	
Γ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					45.91		40.43		36.35		32.70		28.67		23.77	
Δ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					47.64		42.68		38.67		34.41		30.23		25.21	
Απόκλιση - Δαπάνες (Γ-Δ)					-1.73		-2.25		-2.32		-1.70		-1.57		-1.44	
Πρωτογενές Αποτελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					4.65		5.33		4.54		3.54		3.02		1.94	
Πρωτογενές Αποτελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					3.07		2.75		4.56		3.57		2.10		0.43	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					-0.77		0.15		-0.33		-1.27		-1.35		-1.60	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					-2.35		-2.43		-0.29		-1.23		-2.28		-3.09	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (8)	%	-	-0.4%	16/3/16	-0.3%	9/12/14	-0.2%	10/9/14	-0.1%	11/6/14	0.0%	13/11/13	0.0%	8/5/13
Διευκόλυνση Σταθερού Επιτοκίου					0.0%		0.1%		0.1%		0.2%		0.3%		0.5%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.3%		0.3%		0.3%		0.4%		0.8%		1.0%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Ρεπλικάντα Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 ετη), Τέλος Περιόδου	m	(7), (8)	%	-	5.40%	Νοε-17	5.44%	Οκτ-17	6.58%	Νοε-16	7.50%	Νοε-15	8.33%	Νοε-14	8.92%	Νοε-13
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)	(2), (7)				0.30%	Οκτ-17	0.29%	Σεπ-17	0.37%	Οκτ-16	0.62%	Οκτ-15	1.24%	Οκτ-14	1.90%	Οκτ-13
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					4.80%		4.70%		5.01%		5.08%		5.35%		5.61%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (φιστάμενων)					0.32%		0.31%		0.38%		0.67%		1.45%		2.21%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (φιστάμενων)					4.57%		4.57%		4.86%		5.05%		5.26%		5.65%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	204.2	Οκτ-17	203.6	Σεπ-17	221.5	Οκτ-16	227.9	Οκτ-15	230.9	Οκτ-14	240.1	Οκτ-13
Α. Γενική Κυβέρνηση					18.3		17.0		23.4		22.8		18.8		20.8	
Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					89.3		89.6		94.4		96.5		101.6		104.4	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ					83.8		84.1		91.2		94.5		97.3		101.4	
Δ. Αγρότες, Ελεύθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.					12.9		12.9		13.1		13.5		13.2		13.5	
Καταθέσεις και Ρέπος																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	159.7	Οκτ-17	156.7	Σεπ-17	16							

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Δρ. Τάσος Αναστασάτος
Αναπληρωτής Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: *Ανώτερος Οικονομολόγος*
Δρ. Στυλιανός Γώγος: *Οικονομικός Αναλυτής*
Άννα Δημητριάδου: *Οικονομική Αναλύτρια*
Όλγα Κοσμά: *Ερευνήτρια Οικονομολόγος*
Παρασκευή Πετροπούλου: *Ανώτερη Οικονομολόγος*
Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: *Ανώτερος Οικονομολόγος*
Ευαγγελία Τσιαμπάου: *Οικονομική Αναλύτρια*
Γαλάτεια Φωκά: *Ερευνήτρια Οικονομολόγος*
Άννα Μαρία Παπουτσάκη

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str., 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

